

Kvartalsrapport 2. Kvartal 2011

Innhold

NÆRINGSPOLITIKK	3
Produksjon og miljø	3
Vannkraft	4
Vassdragsfaglig FoU	5
Enova	5
Meteorologi	5
Vindkraft	5
Fjernvarme	5
Skatt	6
Praktiseringen av Offentlighetsloven	7
Nett og marked	7
Nettpolitikk	7
Nettregulering (inntektsrammer)	7
Nasjonalt fellesnett	7
Tariffer og anleggsbidrag	7
Medlemskontakt	7
Markedsdesign	8
Integrering av intra dag markeder	8
Europeisk arbeid	8
Industridialogen	9
Brukerrådet	9
Nordenergi	9
Systemansvar, systemtjenester og godtgjørelse	9
Forsyningssikkerhet	9
Vilkår for fremføring av infrastruktur	9
Fellesføring	10
Leveringskvalitet	10
Norge Digitalt	11
Sluttbrukermarkedet og energieffektivisering	11
ARBEIDSGIVERPOLITIKK	13
Lokale lønnsforhandlinger 2011	13
HMS – konferansen 2011	13
Bransjefinansiering av IVM- NTNU	13
Fagopplæring	13
KOMMUNIKASJON OG SAMFUNNSKONTAKT	15
Medlemskommunikasjon	15
KRAFTMARKEDET OG MEDIA	16
Smart Strøm	16
En landsdel på vent	16
OPINION	16

Næringspolitikk

Produksjon og miljø

Helhetlig energi- og klimapolitikk

Vårt interne prosjekt om en masterplan for utviklingen av det norske energisystemet er bearbeidet videre og en sluttrapport forventes i løpet av sommeren. Hovedinnholdet i arbeidet er utvikling av 5 strategiske prinsipper for utvikling av det norske energisystemet slik at vi når de langsiktige klimamålene og samtidig sikrer en energiforsyning i balanse og med forsvarlig forsynings sikkerhet. Prinsippene vil danne grunnlag for det videre arbeidet i Energi Norge slik at den politikken og de posisjonene vi trekker opp peker i retning av det samfunnet vi må utvikle mot 2020 og 2050.

NHO har satt i gang et arbeid med å utforme en energipolitisk plattform. Det er oppnevnt et såkalt Energipanel med ledende representanter (stort sett konsernsjefer) for 20 store bedrifter. 4 av disse er Energi Norge-medlemmer. Hensikten er å utforme en energipolitisk plattform for NHO – en parallell til det NHOs Klimapanel utformet og leverte høsten 2009. Energi Norge følger og deltar i sekretariatet for dette arbeidet sammen med representanter fra OLF, Norsk Industri og NHO sentralt. Energipanelet skal levere sin rapport 31.12 og en hensikt er å påvirke OEDs energiutvalg – en annen er å legge grunnlaget for å ta opp energi og klima som hovedtema på NHOs årskonferanse i 2013.

Status i utvikling av norsk implementering av EØS-relevante direktiver innenfor området

Forhandlingene vedrørende fornybardirektivet ble ikke ferdige før 1.7, men 20.7 sendte OED ut en pressemelding der fornybarmålet for Norge i 2020 settes til 67,5 % - opp fra 58 % i 2005. Det vil sannsynligvis ta flere måneder før forslaget er behandlet i EØS-komiteen. Energi Norge vil utvikle informasjon om hva det bindende måltallet vil bety av utfordringer – ut over det som oppnås gjennom elsertifikatavtalen med Sverige. Forhandlingene om den tredje elmarkedspakken ble heller ikke sluttført før sommeren. Her ligger problemstillinger knyttet til NVEs medlemskap i ACER, unbundling og uavhengig regulator.

Status i det nasjonale virkemiddelapparatet i energi- og klimapolitikken

Loven om elsertifikater ble vedtatt av Stortinget i juni og endelig sanksjonert i statsråd 24.6. Med dette er det lovmessige grunnlaget lagt for et felles elsertifikatmarked med Sverige.

29.6 ble den juridiske avtalen mellom Norge og Sverige om et felles elsertifikatmarked undertegnet.

Utkastet til forskrifter er sendt fra NVE til OED. Vi vet ennå ikke når forskriftene blir sendt på høring, men forventer at det vil skje rett over ferien.

Så vidt vi forstår regner man fra svensk side med at de er i rute mht revisjon av lovverk for å tilpasse seg til et felles norsk-svensk sertifikatmarked. Behandlingen i Riksdagen er som tidligere omtalt forventet i september-oktober.

Implementeringen av elsertifikatordningen gir en del utfordringer for våre medlemmer og vi legger opp til en rask høring med våre medlemmer når forskriftene kommer på høring.

Status utvikling av forskrifter, standarder etc i forvaltningen av energi- og klimapolitikken

Et av Energi Norges hovedspor i klimapolitikken er at sluttbruk av energi må foregå med CO₂-nøytrale energibærere – bruk av fossil energi må i 2050 skje i sentrale anlegg der man kan fange og lagre CO₂. Vi fortsetter dette arbeidet og har i kvartalet hatt møter med Statens bygningstekniske etat og Statsbygg for å fremme CO₂-nøytrale energibærere som grunnlag for planlegging i bygningsektoren framover.

I revidert nasjonalbudsjett har flertallet endret retorikken når det gjelder innholdet i ordet energiomlegging. Tidligere var det fra komiteen et mål om at ”energimerkeordningen skal gi informasjon om i hvilken grad det er mulig å dekke varmebehovet med andre energikilder enn strøm, olje og gass. I revidert nasjonalbudsjett er en tilsvarende formulering endret til ”er det viktig med en energiomlegging som innebærer utfasing av bruk av fossil energi til oppvarming av bygg. Dette er en viktig endring fordi både NVE og OED har henvist til komiteens formuleringer når de har likestilt elektrisitet med fossil energi i energimerkeordningen for bygg. Energi Norge brukte nesten hele sin tid i komitehøringen til revidert nasjonalbudsjett til dette punktet og det kan se ut som det her har kommet et gjennomslag.

Sammen med NHO og andre landsforeninger har vi bidradd med underlag for å påvirke EUs økodesigndirektiv til å ta inn over seg tenkningen med CO2-nøytrale energibærere. Dette er særlig viktig fordi EU gjennom utvikling av øko-design-direktivet ser ut til å lage et regelverk som innebærer at varmvannsberedere over 200 liter ikke kan varmes med elektrisitet.

Vannkraft

Potensialer

Potensialkartlegging av effekt/pumpeproduksjon i Sør-Norge ble levert i juni fra SINTEF som delprosjekt i ” Norge som Europas grønne batteri”. Studien viser at det finnes et godt ressursgrunnlag innenfor 10 000MW, med konkrete prosjektmuligheter som er teknisk/økonomisk og miljømessig realistiske.

Miljømessige - Rammebetingelser

Det ble i mai gjennomført en temadag innefor revisjoner og vanndirektivet for å oppdatere medlemmene på viktig arbeid og deltakelse i planutforming i egne områder.

Energi Norge har gjennom Eurelectric, og i samarbeid med Statkraft, bidratt i utforming av EU-kommisjonens workshop i september med tema vanndirektivet og vannkraft. Forståelsen av høytrykksanlegg og mulige miljøvirkninger og -tiltak er lav, og vil bli fokusert fra nordisk hold.

De regionale planprogrammene under vannforskriften (vanndirektivet) har vært på høring siden nyttår, med varierende høringsfrister fram til august. Energi Norge har gitt en generell og lik høringsuttalelse til alle vannregionmyndigheter, samt Direktoratet for naturforvaltning. Det ble lagt vekt på at kraftbransjen ønsker aktiv medvirkning, og forventer god tilrettelegging for dette på alle nivåer i planarbeidet. Energi Norge har koordinert medlemmene til å gi spesifikke uttalelser til de enkelte regionale planprogram

Kulturminner i revisjon/fornyelse av vassdragskonsesjoner

Energi Norge har fått svar pr. 22.06. på brev av 1.12.2010 til NVE med anmodning om presiseringer i hva som ligger i tilbudet til noen av våre medlemmer om frivillig deltakelse i ordningen med sektoravgift til kulturminnevern. Miljøverndepartementet fortok visse presiseringer i ”Retningslinjer for bruk av sektoravgift til kulturminnevern i vassdrag” i vinter etter anmodning fra Energi Norge. NVE går ikke ytterligere inn i tolkning av retningslinjene og våre medlemmer bør eventuelt presisere egen forståelse av retningslinjene hvis man aksepterer tilbud om frivillig å tre inn i ordningen.

Damsikkerhet

I rapporten for første kvartal omtalte vi at OED hadde opphevet klasse 4 vedtaket for BKKs dam i Askjellsvatn. NVE har i brev av 15. juni kommet med en ny vurdering der de på skjønsmessig grunnlag opprettholder klassifiseringen i klasse 4, BKK anker på nytt og endelig vedtak fra OED foreligger foreløpig ikke. Saken har viktige prinsipielle sider ift praktisering av ny damsikkerhetsforskrift og Energi Norge følger BKKs videre arbeid med saken. Avgjørelsen vil få betydelige konsekvenser for andre dameiere med liknende problemstillinger Det er påpekt et behov for ny kunnskap både om sikkerhet i damkonstruksjoner og om implementering av nyere sikkerhetsfilosofi i forskrifter som skal begrense samfunnsmessige konsekvenser ved store ulykker. Andre sektorer enn vannkraft synes å ha kommet lenger i dette arbeidet. Et FoU-program er finansiert og under oppstart i regi av Energi Norge.

Fallrettsstatninger

Høyesteretts ankeutvalg har henvist Kløyvtvedtsaken behandling. Energi Norge stiller som sakshjelper for BKK i saken som forventes behandlet i Høyesterett i løpet av høsten. BKK har anket en dom fra Gulating der lagmannsretten tar i bruk et hittil ukjent prinsipp for fastsettelse av fallrettsstatninger. Dersom dommen fra lagmannsretten blir stående vil utvikling av ny regulerbar vannkraft kunne bli ennå vanskeligere enn det allerede er.

En undersøkelse Energi Norge har gjennomført viser at et potensial på opp mot 2 TWh ny regulerbar kraft kan bli berørt. Det berørte potensialet for ikke regulerbar kraft er omtrent like stort.

Vassdragsfaglig FoU

Det er startet opp et FoU-prosjekt Videreutvikling av prinsipper, metoder og kunnskap for fremtidig optimal damsikkerhet. Målsettingen er å bruke nyere risikometodikk og utvikle ny relevant kunnskap slik at næringen i dialog med myndighetene kan få gjensidig forståelse for forskrifter og praktisering. Prosjektet har tre deler:

1. Metodeprosjekt: Risikostyring og damsikkerhet
2. Dialog om damsikkerhet
3. Teknologisk FoU: Optimal og sikker rehabilitering av betongdammer, Fullskala plastring av fyllingsdammer og beregning av rasgenererte bølger i dammer

Det er opprettet en styringsgruppe for hovedprosjektet og arbeidsutvalg for delprosjektene. Prosjektet er planlagt å gå i tre år og foregår i nært samarbeid med IVM og med risikomiljøet ved Universitetet i Stavanger.

Enova

Enovas fremtidige roller er drøftet mellom Energi Norge og Enovas ledelse. Vår posisjon er under utvikling.

Meteorologi

Energi Norge har fått Meteorologisk institutt til å se om det kan påvises statistisk sammenheng mellom forekomster av kalde vintere og tørre år. Det er ikke noe som peker i retning av at produsentene kan finne mer relevant kunnskap med hensyn til tidligere temperatur- og nedbørsforhold enn det som allerede benyttes for produksjonsplanlegging.

Vindkraft

Det er inngått ny avtale med Norwea om nettside for Vindkraft, www.vindkraft.no

Fjernvarme

Norsk Fjernvarme har i 2 år deltatt i et EU prosjekt om sammenligning av rammevilkår for fjernvarme med 14 land i Europa. Konklusjonene er blitt presentert på Enovas Varmekonferanse 24.5, og i møte med OED den 23.5. De oppsummerer også fordelene med fjernvarme ved å kvantifisere Co2 utslipp, redusert importbehov av kraft og mer effektiv forsyning. Dette har bidratt til å løfte fjernvarme, fjernkjøling og kraftvarme i EUs nye forslag til energieffektivitetsdirektivet.

Norsk Fjernvarme er i dialog med TAD angående tolkning av praksis for lavsats for elavgift i fjernvarmeproduksjon. Vi har foretatt en kartlegging i utvalgte fjernvarmeselskaper, og konkluderer med at TAD har en avvikende tolkning ift praksis fra ordningen ble etablert i 2001. Saken følges opp.

Prosjektet Varmeenergipakken (et samarbeid med NoBio og Avfall Norge) ble avsluttet i mai med møter hos Enova, OED, Sør Trøndelag fylkeskommune og Hordaland Fylkeskommune. Prosjektet var spesielt rettet mot utbygging av fornybar varme i Bergensregionen og Midt-Norge for å bedre effektsituasjonen og energitilførsel i områdene. Vi fikk bred støtte for behovet for en

konsentrert innsats i spesielle områder og oppbygging av et biobrenselmarked i Bergensregionen. Tiltak følges opp.

Norsk Fjernvarme avholdt årsmøtet 31.5 i Kristiansand, med Agder Energi Varme som vertskap, omvisning på forbrenningsanlegget til Returkraft på Langemyr og festmiddag dagen før. 80 deltagere og høy stemning.

Skatt

Finansdepartementets høring om eiendomsskatt på vannkraft produksjonsanlegg og særlig minimums- og maksimumsreglene for skattegrunnlaget, har vært gjenstand for stor aktivitet i løpet av kvartalet. THEMA Consulting Group har gjennomført flere utredninger for Energi Norge og Fagforum skatt og Myndighetskontaktnettverket har vært svært aktive og sentrale i utforming av vår posisjon i denne saken.

Høringsfristen var 15. juli. Det ble avgitt uttalelse fra 112 organisasjoner, 22 fra kraftselskaper eller eierkommuner. De øvrige uttalelsene er i noen grad fra nøytrale avsendere men hovedsakelig fra vertskommuner.

Uttalelsene fra kraftselskaper og eiere synliggjør lokale konsekvenser og støtter ellers opp om Energi Norges uttalelse. Energi Norges utgangspunkt er at det ikke er behov for endringer i eiendomsskatteregelverket for kraftverk, og særlig ikke med det premiss at vertskommunenes inntekter fra kraftsektoren skal økes ytterligere. Vertskommunenes samlede inntekter var på nesten syv milliarder kroner i 2010, det er mer enn en dobling fra år 2000. Økt eiendomsskatt for kraftverk vil svekke selskapenes investeringsevne i fornybar energi, svekke utbyttegrunnlaget for eierkommunene og redusere statens skatteinntekter.

Hovedpunkter i vår høringsuttalelse:

- Vannkraft er svært strengt beskattet med en marginalsattesats på 58 prosent før man tar hensyn til eiendomsskatt og konsesjonsbaserte ordninger. Skattetrykket må ikke økes og endringer må sees i sammenheng.
- Prinsippet med en korridor, en minimums- og maksimumsverdi eiendomsskattegrunnlaget kan variere innenfor, må opprettholdes. Det er viktig både av hensyn til virkningene for kraftproduksjon samlet, og for å ivareta individuelle forskjeller mellom ulike kraftverk. En justering av korridoren må kompenseres gjennom økte avskrivninger for å opprettholde investeringsevnen.
- Risikotillegget i diskonteringsrenten må fastsettes ut fra faglige kriterier. Energi Norge mener tillegget må settes til minimum 6 prosentpoeng. Dette er i samsvar med uavhengige analyser fra Norges fremste faglige miljøer på dette området, med et beskjedent tillegg for å ivareta regulatorisk risiko.
- Det bør vurderes å legge til grunn en noe mer stabil risikofri rente.
- Endringer vedtatt i 2000 vedrørende minste gjenstående levetider og langsiktige kontrakter må reverseres. Disse endringene ble vedtatt med det formål å øke provenyet fra eiendomsskatten.
- Inntekter fra elsertifikater må ikke inngå i de normerte salgsinntekter. En tidsbegrenset ekstraintekt kan ikke legges til grunn i en beregning av nåverdi over uendelig tid.
- I gjeldende beregningsmodell kommer ikke grunnrenteskatten korrekt til fradrag ved fastsetting av eiendomsskattegrunnlaget. Grunnrenteskatten må diskonteres separat med en rente etter skatt ved beregning av formuesverdi i henhold til de generelle reglene i skatteloven § 18-5.

Finansdepartementet vil legge fram sitt forslag til eventuelle endringer i oktober, i tilknytning til fremleggelse av forslag til statsbudsjett for 2012. Energi Norge vil også i tiden framover legge stor vekt på denne saken i kontakt inn mot aktuelle myndigheter og stortingspolitikere.

Praktiseringen av Offentlighetsloven

Offentlighetsloven skaper fortsatt problemer for noen av våre medlemmer. Dette gjelder spesielt morselskaper i konsern og vertikalt integrerte selskaper. Avslåtte *innsynsbegjæringer*, bringes inn for de ulike fylkesmennene, i hovedsak av media og spesielt *NRK*. Fylkesmennene legger forskjellige vurderinger til grunn og dette medfører en praksis som varierer fra landsdel til landsdel. Energi Norge vil fortsette å bistå medlemmer med juridisk bistand, men vil også kontakte de selskaper som hittil er berørt med henblikk på å kartlegge situasjonen samt fremskaffe en oversikt over hvilke tiltak som kan gjøres. Det kan være aktuelt å bistå berørte selskaper med å bringe saken inn for Sivilombudsmannen eller be Justisdepartementets lovavdeling avgi en uttalelse. OED har på eget initiativ foreslått å fremme en slik sak. Tiltak vil bli drøftet etter sommerferien.

Nett og marked

Nettpolitikk

Vi har gitt innspill til OED til ny stortingsmelding om kraftledningsaker som kommer i løpet av året.

Nettregulering (inntektsrammer)

Energi Norge har i brev til OED/NVE sendt forslag til enkelte forbedringer i reguleringsmodellen. NVE sender i år på høring 4 forslag til endringer i reguleringen. Disse kan bidra til en forbedret reguleringsmodell både når det gjelder robusthet og investeringer. Det vil også komme endringsforslag fra NVE i 2012.

Nasjonalt fellesnett

Vi har hatt møte med NVE om saken, med fokus på blant annet El-direktiv 3. Det er ikke fattet noen avgjørelse.

Tariffer og anleggsbidrag

Drøftingene med Statnett om tariffene for 2012 er avsluttet. Dagens ordning med tariffreduksjon for utkoblbart forbruk opphører fra og med 1. juli 2012. For å beholde nødvendig forbrukerfleksibilitet tilbyr Statnett i stedet en ny frivillig avtale om fleksibelt forbruk. Avtalen vil gjelde fra og med 1. januar 2012 og er en del av en langsiktig ordning

Drøftingene med Statnett om prisstrategi for sentralnettet fra 2013 - 2017 forsetter etter sommeren. NVEs høring om felles tariffing av sentral- og regionalnett (nasjonalt fellesnett) har forsinket denne prosessen. Et av temaene som Statnett har hatt samtaler med oss om, er forslaget om å lage en ny systemtariff. Vi er meget skeptisk til denne. Flere forhold vil bli tatt opp i disse drøftingene; fastledd (for produksjon/forbruk), energileddet, behov for harmonisering i Norden (særlig med Sverige) med mer.

For Energi Norge er det viktig å ha god oversikt over framtidige nettkostnader og tariffutvikling. I den forbindelse har vi oppdatert vårt tallgrunnlag for framtidige nettinvesteringer.

Det er arrangert et godt besøkt medlemsmøte om tariffer og anleggsbidrag i distribusjonsnettet.

Medlemskontakt

Det er arrangert faglige verksteder på Hamar og i Molde. Det planlegges to faglige verksteder til høsten. I juni ble det arrangert nettsjefmøte. Det blir en minikonferanse i Tromsø 8. september med fokus på Nord-Norge saker. Det er avholdt samlinger i Brussel for ledelse og styrer og Bodø Energi og Elverum Energi.

Markedsdesign

Møte er avholdt med Statnett relatert til handelsmodeller for intradag handel og balansetjenester. Møtet kom i stand i tilknytning til et brev Energi Norge sendte Statnett hvor vi foreslo en konkret handelsmodell. Saken er fremdeles under behandling.

Følgende tema er diskutert og fulgt opp i møter med arbeidsgruppen for markedsdesign:

- Norge som grønt batteri for Europa
- Frontierprosjekter vedr. kabler til utlandet og verdiskaping i norsk vannkraft.

Det er arrangert en workshop i forbindelse med prosjektet "Norge som grønt batteri for Europa" med deltakere fra medlemmer, Statnett, NVE, OED og Sintef.

Integrering av intradag markeder

Den Norsk - Nederlandske arbeidsgruppen, innkalt av regulatorne fra begge land, har begynt arbeidet med å følge opp introduksjon av intra dag marked på NorNed kabelen. Etter flere forsinkelser (opprinnelige startdato var mai i år) jobber nå TSOene på begge sider med å få på plass handelen i februar neste år. Energi Norge, som er deltaker i arbeidsgruppen, presser på for at starten bli ikke mer forsinket og at frist for budgivning i Norge bli satt ned til en time før dritstimen fra to timer nå.

Europeisk arbeid

Kraftmarkeder mv.

Europaparlamentet og Rådet har drøftet retningslinjer knyttet til kontroll og transparens innen krafthandel via børsene (REMIT) og bilateralt handel (EMIR). Energi Norge gitt innspill til høringsprosessene via Eurelectric og Nordenergi.

Kommisjonen åpnet høring vedrørende statstøtte for industrien for å kompensere for ulempene med ETS (European Emission Trading Scheme – CO2). Energi Norge svarte at man må søke å unngå et støttesystem som kan ha negative konsekvenser for kraftmarkedet – f.eks. regulerte priser for kraftintensiv industri.

Kommisjonen har også åpnet høring om bedre konsesjonsprosesser knyttet til infrastruktur/nett. Energi Norge svarte via Eurelectric.

Debatten om introduksjon av FTR (Financial Transmission Rights) har begynt for alvor i Norden etter en pågående debatt i kontinental Europa og etter press fra Kommisjonen. Energi Norge har deltatt på flere workshop og prøver å finne en løsning som er kompatibel hvis Norske markeds forhold og problematiken for a sikre områdepriser.

ACER og ENTSO-E

Det er igangsatt et arbeid ift. ulike Framework Guidelines for nettilknytning fra ACER og ENTSO-Es tilhørende grid codes, herunder tekniske krav for tilknytning av produksjon til nettet ("grid connection code for generation"). Energi Norge har deltatt i høringer, og en egen gruppe er etablert for å vurdere kravene som stilles til produksjon. Et møte er avholdt i gruppen. Dette arbeidet sees også i sammenheng med Statnetts revisjon av tekniske funksjonskrav til anlegg i kraftsystemet – FIKS.

ENTSO-Es arbeid med å revidere sin ti-årsplan "Ten Year Network Development Plan", følges løpende opp.

Regulatorne åpnet også høringer om "Capacity Calculation and Congestion management" og spørsmålene vedrørende finansielle kraft markedet slik som børs oversikt, europeisk "handelspassport" for krafthandlere. Energi Norge svarte via Nordenergi og Eurelectric.

Industri dialogen

Dialogen med Norsk Industri og Industri Energi er fulgt opp etter at vår felles studie med Thema Consulting om CO2 kostnadenes innvikning på norske/nordiske priser er blitt kjent. Det vil bli arbeidet videre med temaet ut over høsten 2011.

Brukerrådet

Størst fokus har vært rettet mot nettførsterkniner og de utfordringene Statnett møter i prosjektene Sima-Samnanger og Ørskog-Sogndal. Førstnevnte prosjekt vil antakelig bli forsinket ett år med tilhørende kostnadsøkninger. Det er mye motstand fra grunneiere mv. som forsinker fremdriften. I tillegg har kulturminnespørsmål kommet opp som et ytterligere forsinkende element.

Ørskog-Fardal vil også bli vesentlig dyrere enn opprinnelig planlagt grunnet bl.a. fordyrende trasejusteringer.

Et annet viktig saksområde har vært utvikling av kabelprosjekter fra Norge mot Europa/UK, nettførsterkningsbehov på Sørlandet mv.

Nordenergi

Nordenergi har på vegne av de nordiske foreningene avlevert flere høringsuttalelser i vårsesjonen (se kommentarer tidligere i rapporten). Viktigste sak forøvrig har vært nordisk sluttbrukermarked og fremtidig løsning. Nordenergi er tett involvert i forhold til NordReg angående dette temaet. Dette temaet vil temmelig sikkert komme opp på de nordiske energiministrenes møte i oktober. Energi Norge føler at vi sammen med våre medlemmer har god kontroll på saksutviklingen.

Arbeidet med eldirektiv 3 er fulgt opp og det er avholdt møter med flere medlemsbedrifter og NVE om mulige konsekvenser av implementeringen av eldirektiv 3. Dette er også presentert på avholdt nettsjefmøte.

Systemansvar, systemtjenester og godtgjørelse

Det er startet opp et arbeid for å vurdere ENTSO-E forslag til Grid Code og se denne i sammenheng med norske tekniske krav, FIKS, utarbeidet av Statnett. En egen arbeidsgruppe for dette er etablert på produksjonssiden. Ved behov vil tilsvarende grupper etableres for andre relevante spørsmål.

Det er avholdt møte i utvalg for kraftsystem hvor de sentrale nett- og systemsakene i denne perioden er drøftet.

Vi har deltatt på møte i Statnetts dialoggruppe for systemansvaret. Aktivitet, status for FIKS og koblingen til ENTSO-E grid codes ble etterlyst på dette møtet. På bakgrunn av dette innspillet arrangerte Statnett et møte i referansegruppen for FIKS for en gjennomgang av de revisjoner Statnett legger opp til.

Forsyningssikkerhet

Energi Norges deltakelse i SINTEF Energi AS sitt sårbarhetsprosjekt er fulgt opp.

Kraftsituasjonen er løpende fulgt opp ift. utviklingen av magasinsituasjonen, snømagasiner og nett- og driftsforhold. Arbeidet har inngått i Energi Norges løpende kommunikasjonsarbeid på området og vår beredskapsorganisering i forhold til å handtere en evt. kritisk situasjon.

Vilkår for fremføring av infrastruktur

Forskrift § 32

Det ble gjennomført et orienteringsmøte for Eli Blakstad om veigrunnsaken den 12. mai.

Fortsatt ingen avklaring vedr. forskriften, men i følge SD skal den endelige forskriften være klar i løpet av august i år.

Rådgivningsselskapet Asplan Viak har utarbeidet en rapport på vegne av Energi Norge og Telenor som legitimerer ledningsbransjens anbefalinger til gravedybder i veifundamentet. Dette

ansees som en viktig rapport i departementets forskriftsarbeid. Rapporten ble overlevert til departementet den 30. juni.

Opplysningsvesenets fond og Statskog

Opplysningsvesenets fond og Statskog har endret sine krav om kompensasjon og andre avtalevilkår som i stor grad avviker fra "tradisjonelle" grunneieravtaler. Det dreier seg blant annet om krav om kompensasjon utover det som kan føres tilbake til konkrete skader og ulemper som følge av etableringen, krav om såkalte "administrasjonsvederlag" og at nettselskapet nektes å tinglyse avtalen. Vi har også sett eksempler på at fremføringsretten kun gis midlertidig, og at nettselskapet må flytte anlegget for egen regning dersom de senere skulle kreve dette. Energi Norge jobber videre med denne saken da den er av prinsipiell karakter.

Luftnettforbud i Oslo

Det er gjennomført møter med samferdselsetaten i Oslo for å finne en løsning på deres annonserte forbud mot luftnett. Vi har bl.a. redegjort for hvilke rettigheter og regelverk som gjelder, kostnader for den enkelte innbygger og hvilket omfang dette vil medføre av anleggsmessig karakter. Dialogen virker positiv.

Rettighetsprosjektet for etablering og drift av anlegg på annen manns grunn

Styringsgruppen (bestående av EB, Lyse, NTE, Tafjord og Energi Norge) og Thommessen har foretatt en evaluering av prosjektets første halvår. Evalueringen viste at prosjektet har kommet godt i gang og det har svart til forventningen. Arbeidsplan for andre halvår er justert noe ut i fra signaler og behov som har kommet frem dette første halvåret.

Samordning av kritisk infrastruktur

Det ble gjennomført en workshop 21. juni i regi av Miljøverndepartementet. Det var god deltagelse med representanter fra bl.a. diverse ledningseiere, entreprenører, regulatorer. Arbeidet strategigruppen har utført siden forrige WS, ble presentert og diskutert. I workshopen var det enighet om at strategigruppen som tidligere er nedsatt for dette arbeidet, bør fortsette. Strategigruppen består av Miljøverndepartementet, Statens kartverk, BA-Nettverket, Norsk Vann, Telenor, KS Bedrift, Norsk Fjernvarmeforening, Energi Norge, RIF og GBL. Arbeidet ledes av Eldar Brænden i Geomatikk. Arbeidet vil videre fremover bl.a. forsøke å påvirke kommuneproposisjonen for 2012 (Prop. 115 S (2010-2011)) den 24. mai 2011, hvor det blir pekt på behovet for en bedre samordning av ledningsarbeider i veggrunnen.

Fellesføring

Det er gjennomført et møte med Telenor for avklaring av diverse uklarheter/uenigheter rundt fellesføringsavtalen. Dette gjelder i hovedsak to ting. Når kan eier av stolpe kreve etableringsavgift, og kan Telenor Norge AS og Canal Digital operere som en aktør? Her er det uenigheter mellom partene. Denne saken behandles videre i samråd med medlemmene.

Leveringskvalitet

Arbeidsgruppen som er nedsatt for å se på utfordringene ved økende antall spenningsprang over det som tillates i FOL, har gjennomført to møter. Arbeidsgruppen består av representanter fra Hafslund, Lyse, Eidsiva, Fortum, Istad, Helgelandskraft, Agder og Skagerak.

Arbeidsgruppen har så langt kartlagt hvilke problemområder vi har og omfanget av eventuelle forsterkningskostnader bransjen og samfunnet kan stå ovenfor i verst tenkelig tilfelle. Disse forsterkningskostnadene er på landsbasis estimert til:

Ikmin>500Amper kr. 15 mrd.

Ikmin>1kAmper kr. 113 mrd. (må kvalitetssikres)

Gruppens erfaringer og resultater skal presenteres og diskuteres på EnergiAkademiets brukermøte for spenningskvalitet.

Gruppens arbeid vil fortsette utover høsten. En konklusjon og handlingsplan vil bli utarbeidet så raskt som mulig.

Norge Digitalt

Høringsuttalelse til den nye geodataforskriften ble utarbeidet i samarbeid med medlemmer og levert innen fristen 2. mai. Den foreslåtte forskriften har ikke, slik vi ser det, stor betydning for bransjen, men vi understreket i høringssvaret bransjens krav til videre muligheter for påvirkning igjennom bl.a. Norge digitalt.

Møte i referansegruppen for Norge digitalt ble avholdt 20. juni.

Sluttbrukermarkedet og energieffektivisering

Nordisk sluttbrukermarked

Energi Norge har i samspill med medlemsbedriftene bemannet i alt 18 posisjoner i 5 nordiske arbeidsgrupper som utreder sentrale områder ved harmonisering av nordisk sluttbrukermarked.

Fagforum marked er referansegruppe for det nasjonale arbeidet. TF Market Rules og TF Customer Empowerment, har utarbeidet rapporter om sentrale emner som kunde og leverandørsentret rutiner i markedsmodellen, ansvarsdeling mellom nettselskap og kraftleverandører og forbrukerrettigheter ved harmonisering av markedene / grenseoverskridende handel med sluttbrukere. NordReg distribuerte rapportene med konkrete spørsmål på detaljert nivå og ba om svar i løpet av mai mnd. Dette er en direkte oppfølging av vårt krav i 2010 om ytterligere utredning før man fattet beslutninger om videre arbeid med harmoniseringen. Energi Norge var i sine svar positiv til å utvide kraftleverandørens ansvar for kunde og markedsrelaterte rutiner inklusive felles fakturering av strøm og nettleie / avgifter.

Imidlertid fant en det hensiktsmessig i tillegg å oppsummere siste ½ års arbeide i et eget brev til NVE og OED der en spesielt fremhevet at harmoniseringen av markedene i Norden må skje ved gjensidig og balansert nedbygging av barrierer for å operere i markedene. Vår analyse er at sluttbrukermarkedet i Norge har langt færre barrierer enn det en kan finne eksempler på i de andre landene og at videre harmonisering først og fremst må bidra til at dette bildet jevnes ut.

NordReg vil bruke rapportene og høringsinnspill i høringen som underlag for sin rapportering til EMG (Elmarkedsgruppen - ministeriene) før nordisk ministermøte i høst. Energi Norge vil følge opp brevet til NVE og OED før nordisk møte på politisk nivå i 4. kvartal.

Kvalitet på elmåling - målerbytter

Energi Norge intensiverte igjen arbeidet med oppfølging av rutinene for kvalitetskontroll med elmålere etter at tidspunktet for innføring av AMS syntes avklart i 2. kvartal. Etter medias omtale av saken og gjentatte møter på både politisk og administrativt nivå med NHD og NVE, vant Energi Norge frem med vårt primære standpunkt om full stans i utskifting av målere i påvente av AMS. Rutinene for utskifting og kontroll av målere etter nettleieavtalen mellom selskapene og kundene skal videreføres. Gjennom NHDs vedtak ble strømkundene spart for dobbelt målerbytte på få år, og nettselskapene kan spare over 300 mill kr i investeringer og utskifting av målere før utrulling av AMS.

AMS

Forskrift om innføring av AMS ble vedtatt i 2.kvartal. Den endelige forskriftsteksten er endret på vesentlige punkter etter forslag fra bransjen. Tempoplan for utrulling av AMS ble endret slik at den er lik for hele landet. (80 % av målerne skal være på plass innen 1.1. 2016.) Et annet vesentlig punkt er at tredjepart ikke skal ha adgang til nettselskapets "AMS kanal", noe som er vesentlig sikkerhetsmessig. Fortsatt er det behov for ytterligere presiseringer i regelverket og det antydes fra NVE at det kan skje blant annet gjennom omforenede bransje normer/ standarder. Energi Norge er allerede i gang med en gjennomgang av dette i regi av løpende FOU prosjekter i samspill med medlemsbedriftene. Dette arbeidet vil resultere i en anbefalt kravspesifikasjon til AMS utstyret i tredje kvartal.

Handel med elsertifikater

Det har i 2. kvartal vært kontakt med myndighetene i prosessen med utarbeidelse av forskrifter for innføring av elsertifikater fra jan 2012. Arbeidet har hatt to hovedfokus

- Organisering av nedstrømsaktivitetene ved gjennomføring av kjøpeplikten
- Handel med elsertifikater mellom utstedere og kjøpspliktige samt handel mellom kjøpspliktige

Elsertifikater er definert som et fysisk produkt. Kjøpspliktige kraftleverandører i sluttbrukermarkedet har behov for dynamisk tilspasning til varierende volumer i sluttsalg (temperatur endringer, endringer i kundemasse) samt prisendringer i elsertifikatmarkedet. Et likvid og velfungerende marked for elsertifikater er derfor viktig. Tilfredsstillende transparens på pris og ordninger som begrenser motpartsrisikoen er sentrale elementer for å få til dette. Handel over landegrensene og avregning av sertifikater som futures kontrakter begrenses med gjeldende definisjon av produktet og mangel på felles standardkontrakter. Fra Sverige er det kjent at to parter med mange bilaterale avtaler har benyttet motregning for å fastsette verdi på netto posisjon. Energi Norge har med utgangspunkt i svenske standardkontrakter (Svensk Energi) for handel med elsertifikater iverksatt en juridisk gjennomgang med sikte på å kartlegge vesentlige forhold som kan påvirke handel med sertifikater over landegrensene og forhold som kan avhjelpe motpartsrisikoen som kan oppstå ved sertifikathandel. Et vesentlig output fra arbeidet bør være felles standardkontrakter for sertifikathandel i Norge og Sverige. Det bør også vurderes å gjøre en henvendelse til kraftbørsen om notering av sertifikatpriser som produkt.

Andre saker vedrørende sluttbrukermarkedet

Energi Norge har avgitt høringsuttalene til NVE om utvikling av IKT løsninger for bedre samordning av opptreden i kraftmarkedet, faktureringsordninger ved særlig anstrengte forhold i kraftmarkedet.

Det er også avgitt høringsuttalelse til konkurransemyndighetene om prisrapportering og offentliggjøring av kraftpriser. Videre er det avgitt en høringsuttalelse til Likestillings- og inkluderingsdepartementet vedrørende endringer i prisforskriften om prisopplysninger og definisjoner ved salg av strømprodukter.

Energieffektivisering

EU-kommisjonens forslag til Energieffektiviseringsdirektiv ble lagt frem den 22. juni. Energi Norge har arbeidet både direkte mot kommisjonen og via Eurelectric i forkant av direktivforslaget. Kommisjonen ønsket i utgangspunktet å pålegge alle medlemsland obligatoriske energispareordninger a la hvite sertifikater. Etter mye press fra landene og interesseorganisasjoner, la Kommisjonen inn et alternativ til disse forpliktelsene. Medlemslandene gis mulighet til å velge et passende virkemiddel for å oppnå en sparing tilsvarende 1,5 % av sluttforbruket. I en slik løsning vil også Enova-modellen være en løsning.

Energi Norge har arbeidet denne våren med å utarbeide en posisjon i forhold til Enovas fremtidige rolle. Vi mener det er viktig at Enovas rolle etter innføring av elsertifikater januar 2012, blir rettet mot klimakutt i energisektoren, konvertering til CO2 nøytrale energibærere og energieffektivisering i volummarkedet. Det er viktig at Enova-avgiften går tilbake til de som betaler den, nemlig sluttbrukerne av energi.

NHO fellesskapets ved Norsk Industri, Norsk Teknologi, BNL, Energi Norge og NHO-S har satt i gang et fellesprosjekt energieffektivisering. Målet er å sammenligne ulike virkemidler for å se hva som gir størst samfunnsøkonomisk gevinst av hvite sertifikater, skattelette eller direkte støtte til energieffektiviseringstiltak.

Arbeidsgiverpolitikk

Lokale lønnsforhandlinger 2011

Som tidligere meddelt er lønnsoppgjøret i år var et mellomoppgjør. Alle tariffavtalene som er gjort gjeldene i Energi Norges medlemsbedrifter har bestemmelser om lokale forhandlinger. En del av medlemsbedriftene gjorde seg ferdig med de lokale forhandlingene før sommerferien, men de fleste har nok ventet til ettersommeren. Energi Norge har fått inn noen få resultater, men der er for få resultater til at vi kan gå ut med noen prosenter.

I mellomoppgjøret i 2011 ble det på vårt område gitt en regulering på kr. 2,- pr time fra 1. april 2011 for alle som er bundet av tariffavtalen mellom EL & IT Forbundet/LO og Energi Norge/NHO. Når det gjelder de øvrige tariffavtalene som er gjort gjeldende i vår bransje er det kun lokale forhandlinger.

HMS – konferansen 2011

Energi Norges HMS – konferanse samlet over 140 deltakere fra 60 medlemsbedrifter i Oslo i mai. Sentrale temaer som ble adressert var blant annet strategisk HMS, strømutykker og HMS i prosjekter. Målsetningen for konferansen er at den skal gi både læring og inspirasjon, og samtidig være en arena for å utvikle faglige nettverk, og tilbakemeldingen fra deltakerne tilsier at nytteverdien av arrangementet er god. Programkomiteen hadde følgende representanter fra medlemsbedriftene: Tor Duesten (TrønderEnergi AS), Aud Jorunn Skjørestad (Statkraft AS), Ole-Kristian Jacobsen (BKK Nett) og Bent Sandli (EB Nett AS).

Bransjefinansiering av IVM- NTNU

Årsrapport for 2010 bransjefinansiering for IVM-NTNU foreligger nå. Prosjektet er en satsing og et spleiselag i bransjeregjering for å øke antall bygg- vannkraftstudenter ved NTNU til 20-25 ferdig utdannede pr år. Utdanning av bygg-sivilingeniører med spesialisering innen vannkraft og vassdragteknikk har vært alarmerende lav i mange år. Nå har imidlertid trenden snudd. Både antall studenter og forskningsaktivitet øker betydelig. For kommende skoleår (2011/2012) er det hele 20 flotte ungdommer, bygg siv.ing./masterstudenter som har valgt spesialisering innen vannkraft.

For å få i gang FoU aktivitet ved NTNU som matcher det høye studentantallet som vi nå opplever, startes det nå opp et nytt FoU prosjekt med tittelen *Videreutvikling av prinsipper, metoder og kunnskap for framtidig samfunnsøkonomisk damsikkerhet*.

Prosjektet er utarbeidet på bakgrunn av konklusjonene i forprosjektet *Forvaltningspraksis ved norsk damsikkerhet – et sammenliknende studium av regelverk og forvaltningspraksis rundt damsikkerhet i Norge*. Forprosjektet identifiserte mulige utfordringer og visjoner for framtidig forvaltning av norsk damsikkerhet. Rapportering fra forprosjektet er ferdig i januar 2011 og vil bli publisert gjennom Energi Norge. Oppstartsmøte ble avholdt 28. april og det er pr dags dato 16 bedrifter som bidrar med finansiering.

Fagopplæring

Veileder til læreplanen for energioperatør

Energi Norge har sammen med EL&IT—forbundet og en rekke aktører i bransjen jobbet frem en veileder til læreplanen for energioperatørfaget som definerer spesifikke læringsmål for opplæring på henholdsvis vind- og vannkraftverk. Det jobbes videre med å knytte læreplanen til bio. Veilederen har vært til drøfting i Faglig råd for elektrofag som er positive til operasjonaliseringen.

Med dette ønsker Energi Norge å bidra til at bedriftene tar inn flere lærlinger til energioperatørfaget og at vi med dette får en fagarbeidet som kvalifiserer for arbeidet med elproduksjon fra flere fornybarkilder. Veilederen finner er lagt ut på Energi Norges nettsider.

Retningslinjer for utveksling av lærlinger

Med økt spesialisering kan det være en utfordring for et enkelt selskap, eller enhet i et selskap å oppfylle alle kompetansemålene i læreplanen. En løsning på dette kan være å inngå et samarbeid med andre selskaper, eller enheter i samme selskap, om midlertidig utveksling av lærlingene. Energi Norge har laget forslag til retningslinjer for midlertidig utveksling av lærlinger. Formålet med retningslinjene er å bidra til å forenkle utvekslingsordninger og sikre kvalitet i opplæringen. Retningslinjene ligger på nettsidene til Energi Norge.

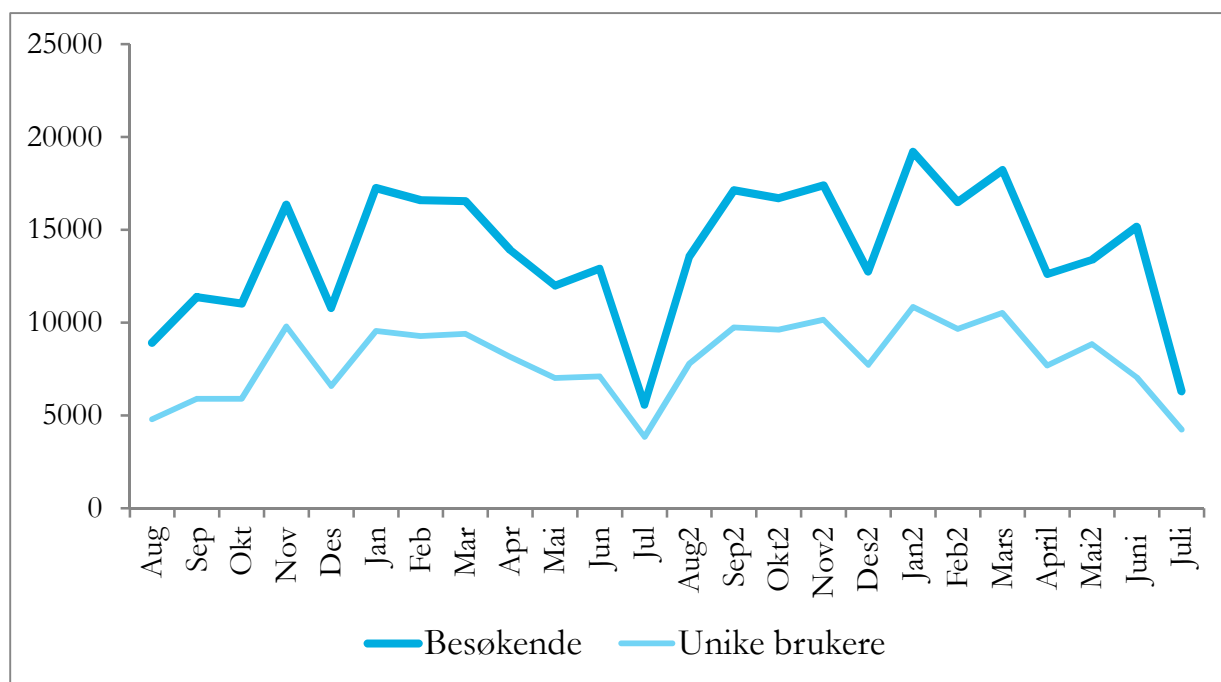
Kurs for instruktører

Som et ledd i prosjektet Jobb med Energi arrangerte Energi Norge og EL & IT forbundet et dagskurs for instruktører. Fornøyde deltakere ga uttrykk for at dagen bidro til å gi mer trygghet i instruktørrollen, og for at arenaer for erfaringsutveksling er verdifullt. Energi Norge ønsker å videreføre kurset gjennom regionale samlinger.

Kommunikasjon og samfunnskontakt

Medlemskommunikasjon

På nettsiden energinorge.no ble det registrert rundt 7 680 unike brukere for april, 8 840 for mai og 7 060 for juni og 4 240 i juli. Nettsiden brukes aktivt for å nå ut med informasjon til medlemmer, presse, beslutningstakere og publikum.

Statistikk over besøk på energinorge.no.

Per 8. august 2011 er det 2310 registrerte abonnenter av Energi Norges nyhetsbrev EnergiNytt. Nyhetsbrevet sendes ut ukentlig hver fredag og generer stor trafikk til nettsiden på fredager og mandager. Nyhetsbrevet speiler det daglige arbeidet i Energi Norge og reflekterer aktuelle saker den siste uken. I tillegg reflekterer nyhetsbrevet de sakene som Energi Norge arbeider med over tid, og gjenspeiler saker som er aktuelle for både medlemmer og andre som er interessert i det arbeidet som gjøres. Nyhetsbrevet er en åpen abonnements-tjeneste og sendes ut til alle som har meldt seg på tjenesten.

Energi Norges magasin EnergiForum tar for seg temaer og aktuelle nyhetssaker som omhandler Energi Norge, organisasjonens medlemmer og emner som berører bransjen og vår virksomhet. I 2. kvartal kom det ut to utgave av EnergiForum. Eiendomsskatt, HMS- statistikken for 2010, lederopplæring, fellesfinansiert forskning og utbygging av nye kraftlinjer for å styrke forsyningssikkerheten er blant temaene i disse utgavene. Det kommer ut fem utgaver av EnergiForum totalt i 2011.

KRAFTMARKEDET OG MEDIA

Etter et særdeles travelt første kvartal falt medietrykket betraktelig i andre kvartal, i takt med normaliseringen av markedssituasjonen. Magasinnivået passerte bunnen allerede første uken i april, mot normalt en måned senere, slik at den av mange forventede "krisevåren" uteble. Dermed dabbet også medias interesse rundt kraftsituasjonen kraftig av.

I første kvartal ble det sendt 31 Energi Norge i media-meldinger, mens det i hele andre kvartal bare ble distribuert fire slike meldinger. Det fant muligens sted en viss utmattelse i media etter en vinter som sto i kraftprisenens tegn.

To saker skilte seg ellers ut i andre kvartal:

Smart Strøm

Omtrent samtidig med at Energi Norge begynte å ta i bruk begrepet "Smart Strøm" istedenfor det mer byråkratiske "AMS" hadde NRK Dagsrevyen, etter initiativ fra Energi Norge, en sak om premature målerbytter i påvente av ny teknologi som kommer om relativt få år, og dermed kunne påføre kundene unødige merkostnader. Innslaget ga støtet til en fornyet politisk interesse rundt saken. Dette er kommentert annet sted i rapporten, men sett fra Energi Norges side var det en interessant demonstrasjon av hvordan samvirket mellom ulike kanaler og virkemidler høstet frukter da Justervesenets tidligere bastante motstand i saken noen uker senere ble snudd til fullt gjennomslag for Energi Norges standpunkt.

En landsdel på vent

I mai ble rapporten "En landsdel på vent" presentert. Den tok for seg potensialet for investeringer og verdiskaping i Midt-Norge og Sogn og Fjordane, og beskrev hvordan mulighetene lå "på vent" inntil sentralnettsforbindelsen fra Sogn til Sunnmøre ble ferdig, og hvordan det hastet å få linjen på plass for å kunne få fullt utbytte av potensialet. Rapporten var et samarbeidsprosjekt mellom en rekke aktører som i sum utgjorde en betydelig samfunnsinnflytelse: Energi Norge, Sognekraft, Sunnfjord Energi, SFE, NTE, TrønderEnergi, NEAS, Tafjord, NTE, Statnett, Hydro, NHO, Norsk Industri, samt de fire fylkeskommunene Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Sør- og Nord-Trøndelag. Rapporten ble presentert på et seminar i Oslo med rundt 15 stortingsrepresentanter og flere fylkesordførere til stede. Rapporten ble omtalt i Dagsrevyen og i flere regionale medier, samt NTB. Rapporten var utvetydig i sin anbefaling av at Ørskog-Sogndal realiseres raskest råd er, og de politiske kommentarene som fremkom understøttet dette synet.

OPINION

Energibarometret for årets andre kvartal ble oppsummert av TNS Gallup som følger: "Kraftprisen går ned og bransjens omdømme styrker seg".

Det var imidlertid ikke snakk om noen stor forbedring – fra 40 og 41 poeng på gallupen i henholdsvis fjorårets fjerde og årets første kvartaler. Likevel var det verdt å notere fordi vi nettopp hadde lagt bak oss to vanskelige vintre med høye priser og høyt mediefokus. I praksis betyr det at 2 av 3 legger seg på 1, 2 eller 3, mens den siste tredjedelen av strømkundene legger seg på den øvre del av skalaen – 4, 5 eller 6 – når de blir spurt om hva de synes om bransjen. Dette ligger betraktelig under topp- og klimaåret 2009, da barometret var helt oppe på 50-tallet, men likeledes betydelig over den forrige vanskelige markedsperioden, høsten 2006, da gallupen falt helt ned til 30.

Det kan dermed synes som om den folkelige responsen denne gang er noe mer avdempet enn tidligere, til tross for at prisene lå enda høyere. Dette fikk TNS Gallup til å skrive at "forbrukerne trolig er mindre prissensitive enn tidligere".